

Twee donoren verspreidden hun zaad op allerlei manieren

'Mijn doel is niet om veel kinderen te hebben'

Twee sperma-donoren hebben tegen de afspraken in

aan meerdere klinieken zaad gedoneerd. Een van hen verwekte zo 102 donorkinderen.

Tonny van der Mee

Rotterdam

Door gebrekkige controle is het kinderlijk eenvoudig om de norm van maximaal 25 nakomelingen te overschrijden. Een van de twee donoren gaf zo'n tien jaar lang bij bijna alle spermabanken in Nederland. „Maar nooit bij meerdere klinieken tegelijk”, zegt de donor, die anoniem wil blijven. Volgens de richtlijn van de vereniging van gynaecologen (NVOG) mogen spermadonoren maximaal 25 donorkinderen hebben. Maar in de praktijk wordt alleen per kliniek gecontroleerd of dat maximum is bereikt, maar er wordt niet gekeken of ze bij andere klinieken ook hebben gedoneerd.

„Bij de intake vragen ze vooral of je je bewust bent van de gevolgen van het donorschap, en of je gezond bent en erfelijke ziektes hebt. Vaak wordt er niet specifiek gevraagd of je ook bij andere klinieken doneert. En als ze het wel vragen, zeg je gewoon 'nee'. Klinieken zijn allang blij als ze een donor hebben die door de screening heen komt. Mijn sperma werd vaak meteen ingezet.”

Op het matje

De andere donor zegt bij vier klinieken te hebben gedoneerd. Hij heeft twee kinderen verwekt bij wensouders die via internet een donor zochten. Ze gebruikten zijn donorzaad bij ivf-behandelingen. Dat gebeurde in twee verschillende klinieken.

Deze donor is vrijdag per brief door de Isala-kliniek in Zwolle op het matje groepen. Isala schrijft dat hij tegen de afspraken in bij meerdere spermabanken inge-

schreven staat. „Met uw handelswijze heeft u niet alleen het vertrouwen van Isala geschaad, maar nog belangrijker het vertrouwen van de betrokken patiënten.”

Daarnaast hebben de twee mannen meer donorkinderen dan officieel geregistreerd zijn, omdat ze zich ook jarenlang via internet aanbieden als donor. Ze verwekten zo ook kinderen bij vrouwen die met hulp van een internetdonor via zelfinseminatie hun kindwens vervullen.

De NVOG neemt de zaak hoog op. In een brief aan de klinieken

adviseert de NVOG direct te stoppen met het gebruik van het zaad van de twee donoren. Ze hebben zich volgens de vereniging recent nog aangeboden als donor. Ook wordt hun zaad momenteel bij behandelingen gebruikt.

Overschreden

De Inspectie voor de Gezondheidszorg is een onderzoek gestart. Alle patiënten van klinieken die sperma hebben ontvangen van de mannen worden geïnformeerd. Ook patiëntenvereniging Freya voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen is op de hoogte gebracht.

De twee spermadonoren ontkennen bij verschillende klinieken tegelijk zaad te hebben afgegeven. „Als ik bij de ene kliniek klaar was, ging ik naar de volgende”, zegt de man met 102 donorkinderen. „Soms kreeg ik te horen dat ze voldoende van mij op voorraad hadden. Dat maximum van 25 is vrij snel bereikt. Van één kliniek weet ik dat ze dat ook overschreden hebben. Daar heb ik 35 donorkinderen.”

De man vindt niet dat hij fout bezig is geweest. „Ik ben niet eerlijk geweest, maar aan de andere kant: ik ben een bekende donor, dus ze kunnen me gewoon vinden. Kinderen kunnen me altijd contacten”, zegt hij.

„Mijn doel was niet om zoveel mogelijk kinderen te hebben. Ik vind het leuk om te doen en mensen blij te maken. Ik voel me nuttig. De dankbaarheid van artsen en wensouders is groot. Ik heb mensen geholpen die anders misschien kinderloos waren gebleven. Dat wordt wel eens vergeten.”

Ik ben een bekende donor. Kinderen kunnen me altijd contacten

—Anonieme zaaddonor